

Publikacja współfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

**Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie
za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

INFORMACJA O ZAWODZIE

Siostra PCK

(532202)

Pracownicy domowej opieki osobistej

Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej rozpowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+

Projekt jest współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego

INFORMACJA O ZAWODZIE

Siostra PCK **(532202)**

Pracownicy domowej opieki osobistej

Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy

Publikacja opracowana w ramach projektu **Rozwijanie, uzupełnianie i aktualizacja informacji o zawodach oraz jej upowszechnianie za pomocą nowoczesnych narzędzi komunikacji – INFODORADCA+**

Program Operacyjny Wiedza Edukacja Rozwój, Oś priorytetowa II Efektywne polityki publiczne dla rynku pracy, gospodarki i edukacji, Działanie 2.4 Modernizacja publicznych i niepublicznych służb zatrudnienia oraz lepsze dostosowanie ich do potrzeb rynku pracy

PROJEKT NR: POWR.02.04.00-00-0060/16-00

Partnerzy projektu INFODORADCA+:

- DORADCA Consultants Ltd Sp. z o.o., Gdynia
- Instytut Technologii Eksploatacji – Państwowy Instytut Badawczy, Radom
- Instytut Pracy i Spraw Socjalnych, Warszawa
- Centralny Instytut Ochrony Pracy – Państwowy Instytut Badawczy, Warszawa
- PBS Sp. z o.o., Sopot

INFORMACJA O ZAWODZIE

Siostra PCK (532202)

© Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Departament Rynku Pracy, Warszawa 2018

Kopiowanie i rozpowszechnianie w całości lub w części dozwolone wyłącznie za podaniem źródła.

ISBN 978-83-7789-495-8 [562]

Publikacja bezpłatna

Zdjęcie na okładce autorskie wykonane przez zespół ekspercki.

SPIS TREŚCI

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU	3
1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności).....	3
1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu.....	3
1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD	3
1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący.....	3
2. OPIS ZAWODU.....	4
2.1. Synteza zawodu.....	4
2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania	4
2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy).....	4
2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne.....	5
2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie.....	7
2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji	7
2.7. Zawody pokrewne	8
3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE	8
3.1. Zadania zawodowe	8
3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wspieranie podopiecznego w czynnościach dnia codziennego.....	9
3.3. Kompetencje społeczne.....	10
3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.....	10
3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji.....	11
4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO.....	11
4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie	11
4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu	12
4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów	14
4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.....	14
5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)	14
6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE	14
7. SŁOWNIK POJĘĆ	16
7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)	16
7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)	19

1. DANE IDENTYFIKACYJNE ZAWODU

1.1. Nazwa i kod zawodu (wg Klasyfikacji zawodów i specjalności)

Siostra PCK 532202

1.2. Nazwy zwyczajowe zawodu

- Opiekunka.
- Siostra.

1.3. Usytuowanie zawodu w klasyfikacjach: ISCO, PKD

W Międzynarodowym Standardzie Klasyfikacji Zawodów ISCO-08 odpowiada grupie:

- 5322 Home-based personal care workers.

Według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007):

- Sekcja Q – Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.

1.4. Notka metodologiczna, autorzy i eksperci opiniujący

Notka metodologiczna

Opis informacji o zawodzie opracowano na podstawie:

- analizy źródeł (akty prawne, klasyfikacje krajowe, międzynarodowe) oraz źródeł internetowych,
- analizy opisu zawodu zamieszczonego w wyszukiwarce opisów zawodów na Portalu Publicznych Służb Zatrudnienia,
- badań ankietowych prowadzonych w projekcie INFODORADCA+ w marcu 2019 r.,
- zebranych opinii od recenzentów, członków panelu ewaluacyjnego oraz zespołu ds. walidacji i jakości informacji o zawodach.

Autorzy i eksperci opiniujący

Zespół Ekspercki:

- Maria Kowalczyk – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Beata Maliszewska – Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej Kraków Południe, Kraków.
- Iwona Szczerbic-Sobaszek – Uzdrowisko Kraków Swoszowice sp. z o.o., Kraków.

Zespół ds. walidacji i jakości informacji o zawodzie:

- Łukasz Baka – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Maria Konarska – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Małgorzata Przybyszewska – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.
- Jolanta Religa – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Krzysztof Symela – Instytut Technologii Eksploatacji – PIB, Radom.
- Agnieszka Szczechura – Centralny Instytut Ochrony Pracy – PIB, Warszawa.

Recenzenci:

- Justyna Masiarczyk – Miejskie Centrum Medyczne, Libiąż.
- Urszula Parszewska – Radomski Szpital Specjalistyczny, Radom.

Panel ewaluacyjny – przedstawiciele partnerów społecznych:

- Narcyza Baczevska – Zespół Policealnych Szkół Medyczno-Społecznych, Bytom.
- Jolanta Maj – Terapia Szkolenie Doradztwo. RIF, Olsztyn.

Data (rok) opracowania opisu informacji o zawodzie: 2019 r.

WAŻNE:

W tekście opisu informacji o zawodzie występują podkreślenia wybranych określeń wraz z indeksem górnym, który wskazuje numer definicji w słowniku branżowym w punkcie 7.2.

2. OPIS ZAWODU

2.1. Synteza zawodu

Siostra PCK⁴ to osoba, która zapewnia regularną, trwałą opiekę i pomoc w czynnościach dnia codziennego osobom chorym, niepełnosprawnym³, samotnym i niezaradnym.

2.2. Opis pracy i sposobu jej wykonywania

Opis pracy

Głównym celem pracy **siostry PCK** jest wspomaganie podopiecznego we wszystkich jego aktywnościach dnia codziennego. W zależności od potrzeb podopiecznego, wykonuje ona czynności pielęgnacyjne i higieniczne¹, gospodarcze, opiekuńcze, zapewnia wsparcie psychiczne⁵. Do obowiązków siostry PCK należy pomoc w utrzymaniu porządku, ale niegruntowne sprzątanie.

Osoba wykonująca ten zawód pracuje samodzielnie, współpracuje ściśle z lekarzem, pielęgniarką środowiskową i rodziną podopiecznego.

WAŻNE:

Siostra PCK nie ma uprawnień do wykonywania czynności medycznych.

Sposoby wykonywania pracy

Praca **siostry PCK** polega m.in. na:

- pomaganiu podopiecznemu w wykonywaniu codziennych czynności, takich jak: higiena osobista, przygotowywanie i spożywanie posiłków, pranie i utrzymywanie w czystości gospodarstwa domowego,
- organizowaniu zakupów (podstawowych artykułów spożywczych i artykułów gospodarstwa domowego),
- organizowaniu czasu wolnego i dbaniu o dobry stan psychiczny podopiecznego,
- kontaktowaniu się z lekarzem w sprawach dotyczących zdrowia i realizacji recept,
- pomaganiu w opłaceniu rachunków.

Więcej szczegółowych informacji znajduje się w sekcjach: 3.1. Zadania zawodowe oraz 3.2. Kompetencja zawodowa.

2.3. Środowisko pracy (warunki pracy, maszyny i narzędzia pracy, zagrożenia, organizacja pracy)

Warunki pracy

Siostra PCK wykonuje pracę w pomieszczeniach zamkniętych, najczęściej w środowisku domowym podopiecznego. Mogą to być również pomieszczenia biurowe np. w ośrodkach PCK, w Miejskich Ośrodkach Opieki Społecznej², w agencjach opieki dla osób starszych.

Znaczna część pracy siostry PCK przebiega na powietrzu, kiedy towarzyszy podopiecznemu w spacerach, udaje się na zakupy lub do urzędu. Warunki klimatyzacyjne i ogrzewcze mogą być uzależnione od pozycji ekonomicznej podopiecznego.

Z reguły praca wykonywana jest w pozycji stojącej, rzadziej siedzącej lub w kucznej.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie.

Wykorzystywane maszyny i narzędzia pracy

Siostra PCK w działalności zawodowej wykorzystuje m.in.:

- sprzęt i narzędzia kuchenne znajdujące się na wyposażeniu domu,
- sprzęt gospodarstwa domowego,
- sprzęt czyszczący i środki czystości,
- środki do pielęgnacji i higieny osobistej.
- balkoniki, kule, wózki inwalidzkie,
- aparaty do pomiaru ciśnienia i poziomu cukru we krwi.

Organizacja pracy

Siostra PCK wykonuje swoje zadania w nienormowanym czasie pracy, także w niedziele i święta, w zależności od potrzeb osoby, którą się opiekuje. Może także wykonywać pracę jedno- lub dwuzmianową, np. w domach opieki społecznej.

Siostra PCK pracuje samodzielnie w domu podopiecznego, konsultując się z prowadzącym lekarzem i/lub pielęgniarką i ośrodkami PCK. W centrach wyspecjalizowanej opieki wykonuje pracę zespołową.

Zagrożenia mające wpływ na bezpieczeństwo pracy człowieka

Siostra PCK w swojej pracy może być narażona na:

- czynniki biologiczne, związane ze stałym kontaktem z klientem i jego rodziną, mogące prowadzić do chorób zakaźnych (np. grypy),
- czynniki ergonomiczne: wymuszona pozycja ciała, długotrwała pozycja siedząca, mogąca skutkować chorobami narządu ruchu i przeciążeniem układu mięśniowo-szkieletowego (schyłanie, podnoszenie, kucanie).

2.4. Wymagania psychofizyczne i zdrowotne

Wymagania psychofizyczne

Dla pracownika wykonującego zawód **siostra PCK** ważne są:

w kategorii wymagań fizycznych

- ogólna wydolność fizyczna,
- sprawność narządu słuchu,
- sprawność narządu wzroku,
- sprawność układu kostno-stawowego,
- sprawność układu mięśniowego;

w kategorii sprawności sensomotorycznych

- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- ostrość słuchu,
- ostrość wzroku,
- spostrzegawczość,
- widzenie o zmroku,
- koordynacja wzrokowo-ruchowa,
- zręczność rąk;

w kategorii sprawności i zdolności

- predyspozycje do postępowania z ludźmi,
- zdolność nawiązywania kontaktu z ludźmi,

- zdolność rozgraniczenia pracy zawodowej od życia prywatnego,
- zdolność nawiązywania kontaktu z ludźmi,
- zdolność koncentracji uwagi,
- dobra pamięć,
- podzielność uwagi,
- łatwość wypowiedzania się w mowie,
- zdolność skutecznego przekonywania;

w kategorii cech osobowościowych

- zamiłowanie do ładu i porządku,
- komunikatywność,
- obowiązkowość,
- odpowiedzialność,
- samodzielność,
- stanowczość i opanowanie,
- uczciwość,
- wyrozumiałość,
- wysoka kultura osobista,
- cierpliwość,
- operatywność i skuteczność,
- dyspozycyjność,
- empatia,
- szacunek dla godności człowieka,
- odpowiedzialność za innych.

Więcej informacji znajduje się w sekcjach: 3.3. Kompetencje społeczne; 3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu.

Wymagania zdrowotne

Ze względu na charakter pracy i zakres obowiązków, w zawodzie **siostra PCK** wymagany jest ogólny dobry stan zdrowia, sprawność fizyczna, prawidłowy wzrok oraz słuch. Pod względem wydatku energetycznego praca w tym zawodzie należy do prac średnio ciężkich (np. przy podnoszeniu przedmiotów, wspieraniu fizycznym podopiecznego). Występuje w niej również obciążenie umysłowe związane ciągłym poczuciem odpowiedzialności za stan fizyczny i psychiczny podopiecznego oraz z wielogodzinnym obcowaniem z osobami chorymi, cierpiącymi, niedołączonymi. Wymaga w związku z tym dużej odporności emocjonalnej i cierpliwości.

Przeciwwskazaniami do wykonywania zawodu są:

- niesprawność ruchowa,
- niektóre choroby psychiczne,
- choroby wiążące się z utratą świadomości,
- nosicielstwo chorób zakaźnych oraz pasożytniczych.

WAŻNE:

O stanie zdrowia i ewentualnych przeciwwskazaniach do wykonywania zawodu orzeka lekarz medycyny pracy.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie.

2.5. Wykształcenie, tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Wykształcenie niezbędne do podjęcia pracy w zawodzie

Obecnie (2019 r.) nie ma wymogu formalnego posiadania niezbędnego wykształcenia do podjęcia pracy w zawodzie **siostra PCK**. Pracodawcy preferują osoby z wykształceniem średnim (szkoła policealna) w zawodach pokrewnych z obszaru medyczno-społecznego.

Tytuły zawodowe, kwalifikacje i uprawnienia niezbędne/preferowane do podjęcia pracy w zawodzie

Do podjęcia pracy w zawodzie **siostra PCK** brak jest wymagań w zakresie tytułów zawodowych, kwalifikacji i uprawnień.

Podjęcie pracy w zawodzie ułatwia posiadanie:

- dyplomu potwierdzającego kwalifikacje pełne (po spełnieniu wymagań formalnych i zdaniu egzaminu organizowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne) w zawodach pokrewnych:
 - opiekun medyczny,
 - opiekun osoby starszej,
 - asystent osoby niepełnosprawnej,
 - opiekunka środowiskowa;
- świadectw potwierdzających kwalifikacje nabyte w wyniku ukończenia kwalifikacyjnych kursów zawodowych:
 - MS.04 Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej (wyodrębnionej w zawodzie opiekun medyczny),
 - MS.05 Świadczenie usług opiekuńczych (wyodrębnionej w zawodzie opiekunka środowiskowa),
 - MS.07 Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej (wyodrębnionej w zawodzie opiekun osoby starszej),
 - MS.08 Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej (wyodrębnionej w zawodzie asystent osoby niepełnosprawnej);
- referencji od poprzednich pracodawców, dokumentujących doświadczenie oraz potwierdzających umiejętności potrzebne do wykonywanych obowiązków siostry PCK.

Dodatkowymi atutami przy zatrudnianiu w zawodzie siostra PCK są m.in.:

- suplementy Europass (w języku polskim i angielskim), wydawane na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne,
- zaświadczenia / certyfikaty potwierdzające odbycie szkoleń z zakresu opieki nad osobami starszymi i z niepełnosprawnościami,
- potwierdzona certyfikatami znajomość języków obcych,
- podstawowa znajomość obsługi komputera, w tym: pakietu Office, wyszukiwarki internetowej, poczty elektronicznej, faksu, skanera, kopiarki, drukarki.

Więcej informacji znajduje się w sekcji: 4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu.

2.6. Możliwości rozwoju zawodowego, awansu i potwierdzania kompetencji

Możliwości rozwoju zawodowego i awansu

Siostra PCK ma możliwość:

- rozpocząć pracę jako stażystka/praktykantka w zawodzie opiekun osoby starszej lub opiekunka środowiskowa, a następnie wraz z nabyciem doświadczenia zawodowego awansować na samodzielne stanowisko,

- po nabyciu dalszego doświadczenia zawodowego, posiadając zdolności i umiejętności organizacyjne oraz umiejętność pracy z ludźmi – awansować na stanowisko osoby nadzorującej pracę małego zespołu pracowników,
- kształcić się w liceum ogólnokształcącym dla dorosłych, a następnie po zdaniu matury i ewentualnym ukończeniu uczelni wyższej (np. na kierunkach medycznych), awansować na stanowisko kierownicze, np. koordynatora siostr PCK,
- podnieść kwalifikacje poprzez ukończenie specjalistycznych szkoleń.

Możliwości potwierdzania kompetencji

Obecnie (2019 r.) w zawodzie **siostra PCK** nie ma możliwości potwierdzania kompetencji zawodowych w edukacji formalnej oraz pozaformalnej.

Okręgowe Komisje Egzaminacyjne oferują możliwość potwierdzania kwalifikacji wyodrębnionych w zawodach szkolnych (pokrewnych), przydatnych w zawodzie siostra PCK:

- MS.04 Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej (wyodrębnionej w zawodzie opiekun medyczny),
- MS.05 Świadczenie usług opiekuńczych (wyodrębnionej w zawodzie opiekunka środowiskowa),
- MS.07 Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej (wyodrębnionej w zawodzie opiekun osoby starszej),
- MS.08 Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej (wyodrębnionej w zawodzie asystent osoby niepełnosprawnej).

Więcej informacji można uzyskać w Bazie Usług Rozwojowych <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl> oraz Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

2.7. Zawody pokrewne

Osoba zatrudniona w zawodzie **siostra PCK** może rozszerzać swoje kompetencje zawodowe w zawodach pokrewnych:

Nazwa zawodu pokrewnego zgodnie z Klasyfikacją zawodów i specjalności	Kod zawodu
Asystent osoby niepełnosprawnej ^S	341201
Opiekun osoby starszej ^S	341202
Opiekunka środowiskowa ^S	341204
Opiekun medyczny ^S	532102
Opiekunka domowa	532201

3. ZADANIA ZAWODOWE I WYMAGANE KOMPETENCJE

3.1. Zadania zawodowe

Pracownik w zawodzie **siostra PCK** wykonuje różnorodne zadania, do których należą w szczególności:

- Z1 Pomaganie w prowadzeniu gospodarstwa domowego.
- Z2 Dbanie o higienę osobistą podopiecznego.
- Z3 Organizowanie czasu wolnego i dbanie o dobry stan psychiczny podopiecznego.
- Z4 Pomaganie w załatwianiu innych spraw związanych z dobrobytem podopiecznego.

3.2. Kompetencja zawodowa Kz1: Wspieranie podopiecznego w czynnościach dnia codziennego

Kompetencja zawodowa Kz1: Wspieranie podopiecznego w czynnościach dnia codziennego obejmuje zestaw zadań zawodowych Z1, Z2, Z3, Z4, do realizacji których wymagane są odpowiednie zbiory wiedzy i umiejętności.

Z1 Pomaganie w prowadzeniu gospodarstwa domowego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Zasady działania narzędzi i środków czystości; • Zasady diety podopiecznego; • Zasady zakupu produktów spożywczych i bieżące ceny podstawowych artykułów spożywczych; • Zasady używania sprzętów i naczyń kuchennych; • Zasady obsługi pralki zgodnie z instrukcją; • Zasady segregacji śmieci. 	<ul style="list-style-type: none"> • Korzystać i odpowiednio dobrać narzędzia i środki czystości; • Dobierać produkty spożywcze stosowane w diecie podopiecznego; • Przewidywać zużycie produktów spożywczych; • Ustalać i sporządzać z podopiecznym listę zakupów i planować wydatki związane z żywieniem; • Robić podstawowe zakupy dla podopiecznego; • Używać sprzętu i naczyń kuchennych, w pomocy przy przygotowywaniu posiłków; • Obsługiwać pralkę i ustawiać odpowiednią temperaturę prania; • Segregować śmieci zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Z2 Dbanie o higienę osobistą podopiecznego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Konieczność dbania o zmianę bielizny i pościeli; • Zasady i sposoby utrzymania higieny osobistej podopiecznego; • Zasady mycia, czesania, kąpania i ubierania podopiecznego; • Zasady profilaktyki przeciwoleżynowej; • Zasady pomocy przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych. 	<ul style="list-style-type: none"> • Pomagać w zmianie bielizny i pościeli zgodnie z zasadami ergonomii; • Utrzymywać podopiecznego w czystości; • Myć, czesać, kąpać i ubierać podopiecznych niesamodzielnych (w zależności od potrzeb); • Stosować pozycje ułożeniowe zabezpieczające przed odleżynami u podopiecznych niechodzących; • Pomagać podopiecznemu z niepełnosprawnościami przy załatwianiu potrzeb fizjologicznych.

Z3 Organizowanie czasu wolnego i dbanie o dobry stan psychiczny podopiecznego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Potrzeby podtrzymywania kontaktów towarzyskich; • Potrzeby aktywizacji fizycznej i psychicznej podopiecznych; • Potrzeby dostępu do informacji ze świata; • Potrzeby uczestniczenia podopiecznego w zajęciach i spotkaniach. 	<ul style="list-style-type: none"> • Zachęcać do utrzymywania kontaktów interpersonalnych; • Towarzyszyć podopiecznemu na spacerach; • Zachęcać do prostych ćwiczeń fizycznych; • Organizować dostęp do informacji: telewizja, gazety, książki; • Zachęcać podopiecznego do udziału w zajęciach i spotkaniach z innymi osobami.

Z4 Pomaganie w załatwianiu innych spraw związanych z dobrobytem podopiecznego	
WIEDZA – zna i rozumie:	UMIEJĘTNOŚCI – potrafi:
<ul style="list-style-type: none"> • Potrzebę systematycznej kontroli lekarskiej; • Potrzebę podawania leków zgodnie z zaleceniami lekarza; • Potrzebę zrealizowania recept lekarskich dla podopiecznego; • Rodzaje opłat komunalnych; • Terminy i wielkości opłat; • Konieczności prowadzenia dokumentacji opłat i wydatków. 	<ul style="list-style-type: none"> • Umawiać wizyty lekarskie i towarzyszyć podopiecznemu do lekarza; • Pomagać w przygotowywaniu lekarstw zgodnie z zaleceniami lekarza; • Wykupować leki i dostarczać je podopiecznemu; • Rozróżniać rodzaje opłat komunalnych podopiecznego i uiszczają je terminowo w odpowiednich kwotach; • Prowadzić sumiennie dokumentację opłat i wydatków.

3.3. Kompetencje społeczne

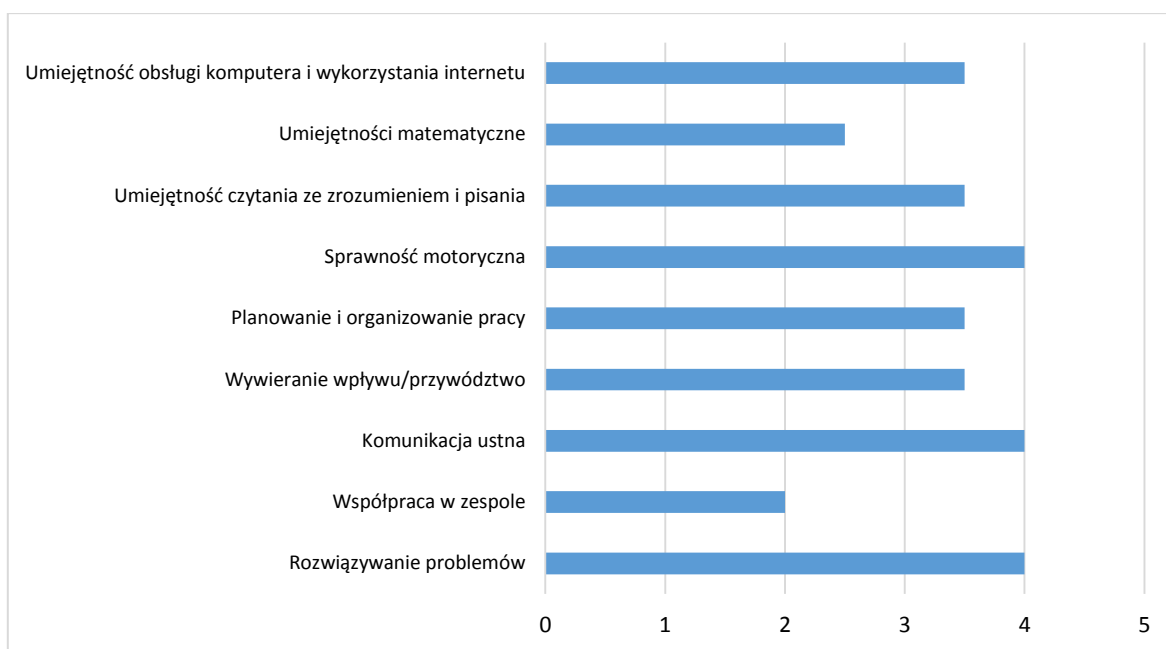
Pracownik w zawodzie **siostra PCK** powinien posiadać kompetencje społeczne niezbędne do prawidłowego i skutecznego wykonywania zadań zawodowych.

W szczególności pracownik jest gotów do:

- Ponoszenia odpowiedzialności za podejmowane działania w zakresie wspomaganie podopiecznego we wszystkich jego aktywnościach dnia codziennego.
- Przestrzegania ogólnie przyjętych zachowań etycznych, zasad uczciwości, rzetelności oraz poufności.
- Dokonywania samooceny i weryfikowania działań w zakresie realizowania zadań zawodowych.
- Wykazywania inicjatywy i otwartości na potrzeby podopiecznych.
- Współpracowania z rodzinami podopiecznych, budowania atmosfery współpracy i wzajemnego zaufania.
- Okazywania podopiecznym empatii, komunikowania się z nimi poszanowaniem ich godności.
- Rozwijania kompetencji osobistych i zawodowych, w tym ustawicznego aktualizowania wiedzy i podwyższania umiejętności.

3.4. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu

Pracownik powinien mieć zdolność właściwego wykonywania zadań zawodowych i predyspozycje do rozwoju zawodowego. Dlatego wymaga się od niego odpowiednich kompetencji kluczowych. Zostały one zilustrowane w formie profilu (rys. 1) ukazującego ważność kompetencji kluczowych dla zawodu **siostra PCK**.

Rys. 1. Profil kompetencji kluczowych dla zawodu **siostra PCK**

Uwaga:

Wykaz kompetencji kluczowych opracowano na podstawie wykazu stosowanego w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – projekt PIAAC (OECD).

3.5. Powiązanie kompetencji zawodowych z opisami poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji oraz Sektorowej Ramy Kwalifikacji

Kompetencje zawodowe pracownika w zawodzie **siostra PCK** nawiązują do opisów poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Opis zawodu, zadań zawodowych i wymagań kompetencyjnych może stanowić materiał informacyjny dla przygotowania (lub aktualizacji) opisów kwalifikacji wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Więcej informacji:

- Zintegrowany System Kwalifikacji: <https://www.kwalifikacje.gov.pl>
- Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji: <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

4. ODNIESIENIE DO SYTUACJI ZAWODU NA RYNKU PRACY I MOŻLIWOŚCI DOSKONALENIA ZAWODOWEGO

4.1. Możliwości podjęcia pracy w zawodzie

Osoba wykonująca zawód **siostra PCK** może pracować m.in. w:

- zakładzie opiekuńczo-leczniczym,
- domu pomocy społecznej,
- hospicjum,
- stowarzyszeniach i fundacjach oferujących opiekę nad osobami starszymi i chorymi.

Obecnie (2019 r.) na rynku pracy jest bardzo duże zapotrzebowanie na siostry PCK i obserwuje się w tej mierze tendencję wzrostową.

WAŻNE:

Zachęcamy do sprawdzenia dostępnych ofert pracy w **Centralnej Bazie Ofert Pracy:**

<http://oferty.praca.gov.pl>

Natomiast aktualizacje informacji o możliwościach zatrudnienia w zawodzie, przyszłe zapotrzebowanie na dany zawód na rynku pracy oraz dodatkowe informacje można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Ranking (monitoring) zawodów deficytowych i nadwyżkowych:

<http://mz.praca.gov.pl>

<https://www.gov.pl/web/rodzina/zawody-deficytowe-zrownowazone-i-nadwyzkowe>

Barometr zawodów: <https://barometrzwodow.pl>

Wojewódzkie obserwatoria rynku pracy:

Mazowieckie – <http://obserwatorium.mazowsze.pl>

Małopolskie – <https://www.obserwatorium.malopolska.pl>

Lubelskie – <http://lorp.wup.lublin.pl>

Regionalne Obserwatorium Rynku Pracy w Łodzi – <http://obserwatorium.wup.lodz.pl>

Pomorskie – <http://www.porpp.pl>

Opolskie – <http://www.obserwatorium.opole.pl>

Wielkopolskie – <http://www.obserwatorium.wup.poznan.pl>

Zachodniopomorskie – <https://www.wup.pl/pl/dla-instytucji/zachodniopomorskie-obserwatorium-ryнку-pracy>

Podlaskie – <http://www.obserwatorium.up.podlasie.pl>

Zielona Linia. Centrum Informacyjne Służb Zatrudnienia:

<http://zielonalinia.gov.pl>

Portal Prognozowanie Zatrudnienia:

www.prognozowaniezatrudnienia.pl

Portal EU Skills Panorama:

<http://skillspanorama.cedefop.europa.eu/en>

Europejski portal mobilności zawodowej EURES:

<https://eures.praca.gov.pl>

<https://ec.europa.eu/eures/public/pl/homepage>

4.2. Instytucje oferujące kształcenie, szkolenie i/lub potwierdzanie kompetencji w ramach zawodu

Kształcenie

Obecnie (2019 r.) w ramach systemu kształcenia zawodowego w Polsce nie przygotowuje się kandydatów do pracy w zawodzie **siostra PCK**.

Kwalifikacje przydatne do wykonywania tego zawodu można uzyskać podejmując kształcenie w szkołach policealnych w zawodach pokrewnych:

- opiekun medyczny: roczna szkoła policealna,
- opiekun osoby starszej: dwuletnia szkoła policealna,
- asystent osoby niepełnosprawnej: roczna szkoła policealna,
- opiekunka środowiskowa: roczna szkoła policealna.

Możliwe jest również uczestnictwo w kwalifikacyjnych kursach zawodowych (dla dorosłych), w ramach kwalifikacji:

- MS.04 Świadczenie usług opiekuńczych osobie chorej i niesamodzielnej (wyodrębnionej w zawodzie opiekun medyczny),
- MS.05 Świadczenie usług opiekuńczych (wyodrębnionej w zawodzie opiekunka środowiskowa),
- MS.07 Świadczenie usług opiekuńczo-wspierających osobie starszej (wyodrębnionej w zawodzie opiekun osoby starszej),
- MS.08 Udzielanie pomocy i organizacja wsparcia osobie niepełnosprawnej (wyodrębnionej w zawodzie asystent osoby niepełnosprawnej).

Kwalifikacyjne kursy zawodowe mogą być prowadzone przez:

- publiczne szkoły prowadzące kształcenie zawodowe,
- niepubliczne szkoły posiadające uprawnienia szkół publicznych, prowadzące kształcenie zawodowe,
- publiczne i niepubliczne placówki kształcenia ustawicznego, placówki kształcenia praktycznego, ośrodki doskonalenia zawodowego,
- instytucje rynku pracy prowadzące działalność edukacyjno-szkoleniową,
- podmioty prowadzące działalność oświatową na podstawie ustawy Prawo przedsiębiorców.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego potwierdzają Okręgowe Komisje Egzaminacyjne.

Osoby, które uzyskały powyższe kwalifikacje, mają możliwość otrzymania suplementu Europass (w języku polskim i angielskim), wydawanego na prośbę zainteresowanego przez Okręgowe Komisje Egzaminacyjne (do dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe), co ma istotne znaczenie w przypadku poszukiwania pracy za granicą.

WAŻNE:

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Edukacji Narodowej z dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego, które wchodzi w życie od 1 września 2019 r., ulegają zmianie dotychczasowe symbole kwalifikacji wyodrębnione w zawodach szkolnictwa zawodowego, na kody składające się z trzech wielkich liter, wskazujących na przyporządkowanie do jednej z 32 branż, występujących w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego. Zmianie uległy również nazwy niektórych z dotychczasowych kwalifikacji. Nowa regulacja umożliwia prowadzenie kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych lub na kursach umiejętności zawodowych.

Szkolenie

Osoby nowozatrudnione w zawodzie **siostra PCK** przechodzą zwykle szkolenie stanowiskowe oraz szkolenie BHP prowadzone przez pracodawcę. Pracodawcy oferują również szkolenia z zakresu wsparcia psychologicznego.

Szkolenia mogą być również oferowane przez szkoły, ośrodki i centra kształcenia zawodowego oraz inne instytucje, działające na rynku usług szkoleniowych.

Przykładowo tematyka szkoleń może dotyczyć:

- komunikacji interpersonalnej,
- zarządzania czasem i organizacji czasu pracy,
- udzielania pierwszej pomocy.

Organizatorzy tych szkoleń poświadczają uzyskane przez uczestników kompetencje stosownymi certyfikatami/zaświadczeniami.

WAŻNE:

Więcej informacji o instytucjach oferujących kształcenie, szkolenie i/lub walidację kompetencji w ramach zawodu można uzyskać, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Szkolnictwo wyższe:

www.wyberzstudia.nauka.gov.pl

Szkolnictwo zawodowe:

<https://www.ore.edu.pl/category/ksztalcenie-zawodowe-i-ustawiczne>

<http://doradztwo.ore.edu.pl/wyberam-zawod>

<https://zrp.pl>

Szkolenia zawodowe:

Rejestr Instytucji Szkoleniowych – <http://www.stor.praca.gov.pl/portal/#/ris>

Baza Usług Rozwojowych – <https://uslugirozwojowe.parp.gov.pl>

Inne źródła danych:

Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji – <https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl>

Bilans Kapitału Ludzkiego – <https://bkl.parp.gov.pl>

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji – <http://www.frse.org.pl>, <http://europass.org.pl>

Learning Opportunities and Qualifications in Europe – <https://ec.europa.eu/ploteus>

4.3. Zarobki osób wykonujących dany zawód/daną grupę zawodów

Wynagrodzenie (2019 r.) osób pracujących w zawodzie **siostra PCK** wynosi od 14 zł do 17 zł brutto na godzinę. Praca ta traktowana jest niekiedy jako dodatkowa. Często zatrudniane są w tym zawodzie osoby na emeryturze, rencie oraz studenci.

WAŻNE:

Zarobki osób wykonujących dany zawód/grupę zawodów są orientacyjne i mogą szybko stracić aktualność. Dlatego na bieżąco należy sprawdzać, jakie zarobki oferuje rynek pracy, korzystając z **polecanych źródeł danych**.

Polecane źródła danych [dostęp: 31.03.2019]:

Wynagrodzenie w Polsce według danych GUS:

<http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rynek-pracy/pracujacy-zatrudnieni-wynagrodzenia-koszty-pracy>

Przykładowe portale informujące o zarobkach:

<https://wynagrodzenia.pl/gus>

<https://wynagrodzenia.pl/kategoria/zarobki-na-stanowiskach-i-szczegolach>

<https://sedlak.pl/raporty-placowe>

<https://zarobki.pracuj.pl>

<https://www.forbes.pl/ogolnopolskie-badanie-wynagrodzen>

<https://www.kariera.pl/wynagrodzenia>

4.4. Możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych w zawodzie

W zawodzie **siostra PCK** możliwe jest zatrudnienie osób z niepełnosprawnościami.

Warunkiem niezbędnym do zatrudnienia osób z niepełnosprawnościami w zawodzie jest identyfikacja indywidualnych barier i dostosowanie technicznych i organizacyjnych warunków środowiska oraz stanowiska pracy do potrzeb zatrudnienia osób:

- z dysfunkcją narządu słuchu (03-L), pod warunkiem, że niepełnosprawność ta jest możliwa do skorygowania za pomocą aparatów słuchowych,
- z wadami i dysfunkcją wzroku (04-O), w przypadku możliwości skorygowania ich szklami optycznymi lub soczewkami kontaktowymi.

Niepełnosprawność kandydata do tego zawodu nie może wpływać na skuteczny kontakt interpersonalny, komunikację oraz funkcje poznawcze.

WAŻNE:

Decyzja o zatrudnieniu osoby z jakimkolwiek rodzajem niepełnosprawności może być podjęta wyłącznie po indywidualnej konsultacji z lekarzem medycyny pracy.

5. ODNIESIENIE DO EUROPEJSKIEJ KLASYFIKACJI UMIEJĘTNOŚCI/KOMPETENCJI, KWALIFIKACJI I ZAWODÓW (ESCO)

Europejska klasyfikacja umiejętności/kompetencji, kwalifikacji i zawodów (European Skills/Competences, Qualifications and Occupations – ESCO) jest narzędziem łączącym rynek edukacji z rynkiem pracy. ESCO jest częścią strategii „Europa 2020”. W klasyfikacji określono i uszeregowano umiejętności, kompetencje, kwalifikacje i zawody istotne dla unijnego rynku pracy oraz kształcenia

i szkolenia. Tworzenie europejskiego rynku pracy, a w przyszłości wspólnego obszaru kształcenia ustawicznego wymaga, aby zdobywane przez jednostki umiejętności oraz kwalifikacje były zrozumiałe oraz łatwo porównywalne między krajami, a także – by promowały mobilność wśród pracowników.

Obecnie (2019 r.) klasyfikacja ESCO jest dostępna w 27 językach (w 24 językach UE, islandzkim, norweskim i arabskim) za pośrednictwem platformy ESCO:

<https://ec.europa.eu/esco/portal/home>

Klasyfikacja ESCO została oparta na trzech filarach i pokazuje w sposób systematyczny relacje między nimi:

- **Zawody:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/occupation>
- **Umiejętności/Kompetencje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/skill>
- **Kwalifikacje:** <https://ec.europa.eu/esco/portal/qualification>

6. ŹRÓDŁA DODATKOWYCH INFORMACJI O ZAWODZIE

Podstawowe regulacje prawne:

Stan prawny na dzień: 31.03.2019 r.

- Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 996, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 2153, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 1265, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 listopada 1964 r. o Polskim Czerwonym Krzyżu (t.j. Dz. U. z 2019 r. poz. 179).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie praktycznej nauki zawodu (Dz. U. poz. 391).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej dnia 15 lutego 2019 r. w sprawie ogólnych celów i zadań kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego (Dz. U. poz. 316).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych warunków i sposobu przeprowadzania egzaminu potwierdzającego kwalifikacje w zawodzie (Dz. U. poz. 1663).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 31 marca 2017 r. w sprawie podstawy programowej kształcenia w zawodach (Dz. U. poz. 860, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 marca 2017 r. w sprawie klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego (Dz. U. poz. 622, z późn. zm.).
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 13 kwietnia 2016 r. w sprawie charakterystyk drugiego stopnia Polskiej Ramy Kwalifikacji typowych dla kwalifikacji o charakterze zawodowym – poziomy 1–8 (Dz. U. poz. 537).
- Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 sierpnia 2014 r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy oraz zakresu jej stosowania (t.j. Dz. U. z 2018 r. poz. 227).
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 20 września 2011 r. w sprawie zatwierdzenia statutu Polskiego Czerwonego Krzyża (t.j. Dz. U. Nr 217, poz. 1284).
- Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 marca 2019 r. w sprawie prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy (M.P. poz. 276).

Literatura branżowa:

- Barge J. K., Morreale S. P., Spitzberg B. H.: Komunikacja między ludźmi. Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 2015

- Cybulski M. Krajewska-Kuśak E.: Opieka nad osobami starszymi. Przewodnik dla zespołu terapeutycznego. PZWL, Warszawa 2016.
- Łazarewicz M.A., Owczarek K.: Poradnik opiekuna seniora. Pogoda na starość. Wolters Kluwer Polska, Warszawa 2018.
- Mikołajewska E.: Osoba ciężko chora lub niepełnosprawna w domu. Poradnik dla opiekunów. PZWL, Warszawa 2013.
- Muszalik E., Kędziora-Kornatowska K.: Pielęgnowanie pacjentów w starszym wieku. PZWL, Warszawa 2018.
- Opieka domowa długoterminowa nad osobami obłożnie chorymi, niepełnosprawnymi, starszymi. Podręcznik Opiekuna – Standardy Opieki. Instytut Opieki, Warszawa 2014.
- Talarska D., Wieczorowska-Tobis K., Szałkiewicz K.: Opieka nad osobami przewlekle chorymi w wieku podeszłym i niesamodzielnymi. PZWL, Warszawa 2009.
- Wieczorkowska-Tobis K., Talarowska D.: Geriatria i pielęgniarstwo geriatryczne. PZWL, Warszawa 2018.

Zasoby internetowe [dostęp: 31.03.2019]:

- Barometr zawodów 2019. Raport podsumowujący badania w Polsce: https://barometrzwodow.pl/userfiles/Barometr/2019/raport_ogolnopolski_pl.pdf
- Baza danych standardów kwalifikacji/kompetencji zawodowych i modułowych programów szkoleń: <ftp://kwalifikacje.praca.gov.pl>
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie opiekun osoby starszej: https://cke.gov.pl/images/files/zawodowe/informatory_od_2013/informator_z070_341202_oost_popr.pdf
- Informator o egzaminie potwierdzającym kwalifikacje w zawodzie opiekunka środowiskowa: https://cke.gov.pl/images/files/zawodowe/informatory_od_2013/informator_z073_341204_osr_popr.pdf
- Prognozy zapotrzebowania na pracowników w zawodach szkolnictwa branżowego na krajowym i wojewódzkim rynku pracy: <http://monitorpolski.gov.pl/mp/2019/276/M2019000027601.pdf>
- Projekt Zintegrowany System Kwalifikacji: <http://kwalifikacje.edu.pl>
- Portal Asystent BHP: <https://asystentbhp.pl>
- Portal dla seniora: www.prosenior24.pl
- Portal opiekunek: <http://www.opiekunki24.pl>
- Portal Polskiego Czerwonego Krzyża: <https://pck.pl/>
- Standardy orzecznictwa lekarskiego ZUS: <http://www.zus.pl/lekarze/publikacje/standardy-orzecznictwa-lekarskiego-zus>
- Wyszukiwarka opisów zawodów: <http://psz.praca.gov.pl/rynek-pracy/bazy-danych/klasyfikacja-zawodow-i-specjalnosci/wyszukiwarka-opisow-zawodow>

7. SŁOWNIK POJĘĆ

7.1. Definicje powiązane z opisem informacji o zawodzie (zawodoznawcze)

Nazwa pojęcia	Definicja pojęcia
Awans zawodowy	Wyróżnia się dwa podstawowe rodzaje awansu – pionowy oraz poziomy. Awans pionowy oznacza zmianę stanowiska na wyższe w hierarchii przedsiębiorstwa/organizacji oraz przyznanie wyższego wynagrodzenia i poszerzenie uprawnień, np. awans polegający na osiągnięciu wyższego stopnia wymagań formalnych w policji, w wojsku, mianowanie na wyższy stopień – awans nauczycielski. Awans poziomy oznacza zmianę stanowiska niepociągającą za sobą zmiany pozycji pracownika w hierarchii firmy, np. objęcie dodatkowego stanowiska przez pracownika, powierzenie nowych zadań, rozszerzenie uprawnień i zakresu podejmowanych decyzji.

Czynności zawodowe	Są to działania podejmowane w ramach zadania zawodowego i dające efekt w postaci realizacji celu przewidzianego w zadaniu zawodowym.
Edukacja formalna	Kształcenie realizowane przez publiczne i niepubliczne szkoły oraz inne podmioty systemu oświaty, uczelnie oraz inne podmioty systemu szkolnictwa wyższego w ramach programów, które prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych oraz kwalifikacji nadawanych po ukończeniu studiów podyplomowych (zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym) albo kwalifikacje w zawodzie (zgodnie z przepisami oświatowymi).
Edukacja pozaformalna	Kształcenie i szkolenie realizowane w ramach programów, które nie prowadzą do uzyskania kwalifikacji pełnych lub kwalifikacji właściwych dla edukacji formalnej.
Efekty uczenia się	Wiedza, umiejętności oraz kompetencje społeczne nabyte w procesie uczenia się (w ramach edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne).
Europejskie Ramy Kwalifikacji (ERK)	Przyjęta w Unii Europejskiej struktura i opis poziomów kwalifikacji umożliwiające porównanie kwalifikacji uzyskiwanych w różnych państwach. W ERK wyróżniono 8 poziomów kwalifikacji opisywanych za pomocą efektów uczenia się (wiedza, umiejętności i kompetencje). ERK stanowi układ odniesienia do krajowych ram kwalifikacji, w tym do PRK.
Kody niepełnosprawności	Są symbolami rodzaju schorzenia, które ma decydujący wpływ na to, do jakich prac osoba niepełnosprawna może być kierowana, a do jakich nie powinna ze względu na jej zdrowie i skuteczność pracy na danym stanowisku. Podstawowe kody niepełnosprawności: 01-U upośledzenie umysłowe, 02-P choroby psychiczne, 03-L zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu, 04-O choroby narządu wzroku, 05-R upośledzenie narządu ruchu, 06-E epilepsja, 07-S choroby układu oddechowego i krążenia, 08-T choroby układu pokarmowego, 09-M choroby układu moczowo-płciowego, 10-N choroby neurologiczne, 11-I inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego, 12-C całościowe zaburzenia rozwojowe.
Kompetencje społeczne	Jest to rozwinięta w toku uczenia się zdolność kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.
Kompetencje kluczowe	Są to kompetencje (połączenie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych) integracji społecznej i zatrudnienia potrzebne w życiu zawodowym i pozazawodowym oraz do bycia aktywnym obywatelem. Na potrzeby opracowania informacji o zawodach wyróżniono 9 kompetencji, które zostały wybrane i pogrupowane ze zbioru 15 kompetencji kluczowych wyodrębnionych w Międzynarodowym Badaniu Kompetencji Osób Dorosłych – Projekt PIAAC prowadzonym cyklicznie przez OECD.
Kompetencja zawodowa	Jest to układ wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędnych do wykonywania, w ramach wydzielonego zakresu pracy w zawodzie zestawu zadań zawodowych. Posiadanie jednej lub kilku kompetencji zawodowych powinno umożliwić zatrudnienie na co najmniej jednym stanowisku pracy w zawodzie.
Kwalifikacja	Oznacza zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w procesie walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący. W Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji wyodrębniono 4 rodzaje kwalifikacji: pełne, częściowe, rynkowe i uregulowane.
Polska Rama Kwalifikacji (PRK)	Opis ośmiu wyodrębnionych w Polsce poziomów kwalifikacji odpowiadających odpowiednim poziomom Europejskich Ram Kwalifikacji sformułowany za pomocą ogólnych charakterystyk efektów uczenia się dla kwalifikacji na poszczególnych poziomach ujętych w kategoriach wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.
Potwierdzanie kompetencji	Jest to proces polegający na sprawdzeniu, czy kompetencje wymagane dla danej kwalifikacji zostały osiągnięte. Terminy o podobnym znaczeniu: „walidacja”, „egzaminowanie”. Proces ten prowadzi do certyfikacji – wydania przez upoważnioną instytucję „dyplomu”, „świadectwa”, „certyfikatu”.

Sektorowa Rama Kwalifikacji (SRK)	Opis poziomów kwalifikacji funkcjonujących w danym sektorze lub branży; poziomy Sektorowych Ram Kwalifikacji odpowiadają odpowiednim poziomom Polskiej Ramy Kwalifikacji.
Sprawności sensomotoryczne	Są to sprawności związane z funkcjonowaniem narządów zmysłów (wzroku, słuchu, smaku, powonienia, dotyku) oraz narządu ruchu (sprawność rąk, precyzja ruchów rąk, sprawność nóg, koordynacja wzrokowo-ruchowa itp.).
Stanowisko pracy	Jest to miejsce pracy w strukturze organizacyjnej, np. przedsiębiorstwa, instytucji, organizacji, w ramach którego pracownik wykonuje zadania zawodowe stale lub okresowo. Do prawidłowego wykonywania zadań na danym stanowisku pracy konieczne jest posiadanie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych właściwych dla kompetencji zawodowych wyodrębnionych w zawodzie.
Tytuł zawodowy	Jest przyznawany osobie, która udowodniła, że posiada określony zasób wiedzy i umiejętności potrzebny do wykonywania danego zawodu. W niektórych grupach zawodowych (technicy, lekarze, rzemieślnicy) istnieją ustawowo zadekretowane nazwy i hierarchie tych tytułów, podczas gdy w innych nie ma takich systemów. Przykładowo tytuły zawodowe uzyskiwane w szkołach i placówkach oświaty to: robotnik wykwalifikowany i technik, w rzemiośle: uczeń, czeladnik, mistrz, w kulturze fizycznej: trener, instruktor, menedżer sportu.
Umiejętności	Jest to przyswojona w procesie uczenia się zdolność do wykonywania zadań i rozwiązywania problemów właściwych dla dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Uprawnienia zawodowe	Oznaczają posiadanie prawa do wykonywania czynności zawodowych (zawodu), do których dostęp jest ograniczony poprzez przepisy prawne przewidujące konieczność posiadania odpowiedniego wykształcenia, spełnienia wymagań kwalifikacyjnych lub innych dodatkowych wymagań.
Uczenie się nieformalne	Uzyskiwanie efektów uczenia się poprzez różnego rodzaju aktywność poza edukacją formalną i edukacją pozaformalną, w tym poprzez samouczenie się i doświadczenie uzyskane w pracy.
Walidacja	Oznacza sprawdzenie czy osoba ubiegająca się o nadanie określonej kwalifikacji, niezależnie od sposobu uczenia się (edukacja formalna, pozaformalna i uczenie się nieformalne) tej osoby, osiągnęła wyodrębnioną część lub całość efektów uczenia się wymaganych dla tej kwalifikacji.
Wiedza	Jest to zbiór opisów obiektów i faktów, zasad, teorii oraz praktyk przyswojonych w procesie uczenia się, odnoszących się do dziedziny uczenia się lub działalności zawodowej.
Wykształcenie	Oznacza rezultat procesu kształcenia w zakresie ogólnym i specjalistycznym charakteryzowany na podstawie: <ul style="list-style-type: none"> – poziomu wykształcenia odpowiadającego poziomowi ukończonej szkoły (np. wykształcenie: podstawowe, gimnazjalne, ponadpodstawowe, ponadgimnazjalne, czeladnicze, policealne, wyższe (pierwszy, drugi i trzeci stopień), – profilu wykształcenia (ukończonej szkoły) lub dziedziny wykształcenia (kierunek lub kierunek i specjalność ukończonej szkoły wyższej lub wyższej szkoły zawodowej).
Zadanie zawodowe	Jest to logiczny wycinek lub etap pracy w ramach zawodu o wyraźnie określonym początku i końcu wykonywany na stanowisku pracy. Na zadanie zawodowe składa się układ czynności zawodowych powiązanych jednym celem, kończący się określonym wytworem, usługą lub istotną decyzją. W wyniku podziału pracy każdy zawód różni się wykonywanymi zadaniami, na które składają się czynności zawodowe.
Zawód	Jest to zbiór zadań zawodowych wyodrębnionych w wyniku społecznego podziału pracy, wykonywanych przez poszczególne osoby i wymagających odpowiednich kwalifikacji i kompetencji (wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych), zdobytych w wyniku kształcenia lub praktyki. Wykonywanie zawodu stanowi źródło utrzymania.
Zintegrowany System Kwalifikacji (ZSK)	Wyodrębniona część Krajowego Systemu Kwalifikacji, w której obowiązują określone w ustawie standardy opisywania kwalifikacji oraz przypisywania poziomowi Polskiej Ramy Kwalifikacji do kwalifikacji, zasady włączania kwalifikacji do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji i ich ewidencjonowania w Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji (ZRK), a także zasady i standardy certyfikowania kwalifikacji oraz zapewniania jakości nadawania kwalifikacji. Informacje o ZSK są dostępne pod adresem: https://www.kwalifikacje.gov.pl
Zintegrowany Rejestr Kwalifikacji (ZRK)	Rejestr publiczny prowadzony w systemie teleinformatycznym ewidencjonujący kwalifikacje włączone do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji. Informacje o ZRK są dostępne pod adresem: https://rejestr.kwalifikacje.gov.pl

7.2. Definicje związane z wykonywaniem zawodu (branżowe)

Lp.	Nazwa pojęcia	Definicja	Źródło
1	Czynności pielęgnacyjne i higieniczne	Czynności polegające na myciu, dbaniu o higienę jamy ustnej, czesaniu włosów, przycinaniu paznokci, kąpeli, zmianie bielizny osobistej i pościeli chorego, pomocy w posługiwaniu się basenem lub kaczką.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Rychlik A., Pawluczuk I.: Czynności higieniczne, pielęgnacyjne i opiekuńcze. Centrum Rozwoju Edukacji Edicon, Poznań 2017
2	Miejski Ośrodek Opieki Społecznej	Ośrodek realizujący zadania własne i zlecone. Określa uprawnienia i wypłaca świadczenia, a także zajmuje się prowadzeniem pracy socjalnej. Udziela pomocy społecznej w podstawowym zakresie.	https://www.prawo.pl/samorzad/organizacja-instytucjonalna-swiadczen-pomocy-spoecznej-w,78806.html [dostęp: 31.03.2019]
3	Niepełnosprawny	Osoba, której stan fizyczny, psychiczny lub umysłowy trwale lub okresowo utrudnia, ogranicza bądź uniemożliwia wypełnianie ról społecznych, a w szczególności ogranicza zdolności do wykonywania pracy zawodowej.	https://sjp.pwn.pl/szukaj/niepe%C5%82nosprawny.html [dostęp: 31.03.2019]
4	PCK (Polski Czerwony Krzyż)	Najstarsza polska organizacja humanitarna, będąca członkiem Międzynarodowego Ruchu Czerwonego Krzyża i Czerwonego Półksiężycy. Działania Polskiego Czerwonego Krzyża to przede wszystkim praca na rzecz potrzebujących, uwrażliwianie społeczeństwa na krzywdę ludzką i promocja idei niesienia bezinteresownej pomocy.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: http://www.pck.pl [dostęp: 31.03.2019]
5	Wsparcie psychiczne	Świadczenie pomocy psychologicznej, odnosi się do wszelkiego rodzaju działań pomocowych mających na celu poprawę dobrostanu psychologicznego człowieka.	Definicja opracowana przez zespół ekspercki na podstawie: Czabała J.Cz.: Poradnictwo psychologiczne a psychoterapia. „Roczniki Psychologiczne” nr 3, 2016

ZASTOSOWANIE INFORMACJI O ZAWODACH

Wsparcie dla pracowników i klientów instytucji rynku pracy w zakresie:

- skutecznego podejmowania decyzji dotyczących wyboru zawodu, pracy/zatrudnienia,
- nabywania nowych lub rozszerzania już posiadanych kompetencji zawodowych,
- zmiany kwalifikacji zawodowych zgodnie z potrzebami rynku pracy,
- dopasowywania treści szkoleń kontraktowanych przez urzędy pracy do potrzeb rynku pracy.

Wsparcie dla różnych grup interesariuszy w zakresie:

- poradnictwa i doradztwa zawodowego,
- tworzenia i aktualizacji ofert szkoleniowych dla rynku pracy,
- dostosowania oferty kształcenia zawodowego do wymagań rynku pracy,
- tworzenia i aktualizacji opisów stanowisk pracy,
- przygotowania lub aktualizacji opisu kwalifikacji rynkowych wprowadzanych do Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji.